

közönség Gyula diák művészetét, most pedig egy újabb bájos költői alkotással lepte meg a magyar olvasóközönséget, melynek címe is oly poétikus, hogy mindent elmond: Dal, amelyet nem daloltak végig...

A Dal, amelyet nem daloltak végig, igazi üde, művészi alkotás, mely a háború borzalmaival átélte poétikus lélek őszinte átérzéseiből fakad. A harc, a küzdelem költője most a nyugodt, csendes elmúlást énekel meg ritmikus prózában.

Nem tudom miért, mert hiszen tulajdonképen semmi összefüggés nincsen kettőjük között, — a nagy orosz szellemóriásnak, Turgenyevnek megkapó alkotásai jutnak az eszembe. A vadász emlékiratai és a Költemények prózában, melyeken ott borong a nagy orosz síkság melancholiája és ott valahol az orosz síkságon, melynek békességes csendjét a gránátok sivatása és a gépfegyverek kattogása dulta fel, — Turgenyev szelleme új ihletet ad a harcoló magyar diákoknak, a kis zászlósoknak, akik a halál útját járják.

És mint valami tündéralom folytatódik a mese lenn délen, Doberdó dübörgő fensíkján, a pergőtűzben reszkető sziklák között, ahol elesik az egyik kis zászlós, míg a másik most megírja csendes elmúlását és örök szerelmét. Mert közben lejátszódott egy édesbus tragédia, fiatal szívek találtak egymásra, megcsendült e szívekben a szerelmes akkord és hirtelen megszakadt, elszakította a kérlelhetetlen halál.

A novella lehelletszerű finomsága, szinte semmiségbe vész, az egész történet csupa színeknek egymásra halmozása, csupa melódia és álom az egész. A végén felbreszt a nagy sors tragédia, a fátum, az elkerülhetetlen rendeltetés, — az elmúlás. S a halk hangon megpendült melódia halvány akkordban véget ér. De közben mi mindent éltünk át! Az emberi érzelmeknek micsoda skáláját jártuk végig. Magaslatok és mélységek nyitlak meg előttünk, melyeknek szélein álmodozva járunk. S a végén ott fekszik bajtársa előtt egy halálravált élet és beszélgetnek egymással éjszaka az élő és a halott.

... Arturo Graf, a nagy olasz mester makabreszk novellái revelálódnak emlékemben, — de micsoda más, milyen idegen, mennyire értelmetlen ma nekünk az olasz mester és mennyire szívünkéből fakad Gyula diák meséje.

Új korszak új dalosai más hangon dalolnak, mint a régi, avult mesterek, — mesteri kezeléssel hangszerükből új melódiákat csinálnak ki és Gyula diák költészetéről érezzük, hogy lelkünkéből szakadt ki, a miénk és mi is átéljük mindazt, amit elmesél.

S ebben van Gyula diák művészetének szuverén értéke: a kor igazságait, az általános igazságokat, amik a kor minden harcra küzdő emberének szívét átjárják, azokat szólaltatja meg, mint a régi minnesängerek, a kelta bárdok, a régi magyar regösök, Tinódi Lantos Sebestyén a maga korában, a kuruc idők névtelen dalosai, Balassi Bálint a végekről, Petőfi a szabadságról, úgy írja, úgy meséli, úgy dalolja a névtelen Gyula diák, közelhajolva hozzánk, fülünkbe suttogva új időknek új dalait.

Talán sohasem voltunk ilyen gyöngék, mint ma,

mikor elhagyottan állunk. Szellemileg és anyagilag meggyötört és leigázott az ellenséges erők sáskahada. Talán sohasem voltunk ilyen gyöngék, de ez a gyöngesség, mely lelkünkre nehezedik szörnyű átokként, csak muló jelenség lehet, mert az örök küzdelem hív bennünket és a letört magyarság új erőért lelkendezik, hogy harcolhasson a létért. És talán sohasem voltunk olyan erősek, mint most, elkecseregett, vad, szilaj akaratomokban, mely a küzdelemre parancsol és ezt a szinte emberfeletti nagy akaratot, ezt köszönhetjük csodálatos vezetőinknek, akik csodálatos utakon vezetnek a nemzetet.

Csodálatos idöket élünk. A kelta bárdok, a magyar regösök és igricek, a délszláv guzlicárok dicsőségről daloltak szomorú idökben. Borús ég alatt, kétségek között vajudó nemzetünk meghallja-e vajjon a vezetők hangját, megérik-e, merről kell jönni a figyelő, hívó szózatnak, melynek hangjára felfigyel és bizakodik az elesett magyarság.

Csaba királyfi útja ragyog fejünk felett. Elbúsult és nekikeseredett magyarok valahonnan onnan várják a megváltó szózatot.

Csodálatos utakon járunk. Csodálatos utakon csodálatos vezetőink vannak.

Muhoray György.

Pérelly Imre: Magyar fejek.

(Budapest, 1922. Kókay Lajos kiadása 72 l.)

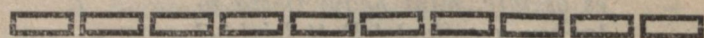
Értékes művészeti ajándék Pérelly Imre első rajzos könyve. Ifjú tehetsége komoly elmélyülése a legszebb jövőre nyújt tágas perspektívát. Idealizáló optimista látással tükrözi vissza alakjait művészi ihlettel rajzolt portréiban.

A kötet harmánkfél portrérajzában a napilapok durva papírján már napvilágot látott rajzainak első sorozatát adja. A magyar kulturális élet minden ágát felkeresi, hogy reprezentánsait — mindmennyi magyar értéket — a művelt magyar közönséggel megismertesse s az utókor számára megörökítse. Fő érdeme ez Pérelly rajzainak a kiforrott tehetség magyarszerű művészi teljesítménye mellett.

Vonalaival, foltjainak eleven mélységével megélénkül a holt anyag s az egyszerű simított papírom mintha eleven szemekbe néznék és mintha minden pillanatban szóra nyílnának a duzzadt vonalú büszke magyar ajkalk.

A magyar szellemi élet kiválóságainak szép gyűjteménye Pérelly könyve, öröm végiglapozni benne. Ugy tartalmitilag, mint kiállításában minden dicséretet megérdemel. A következő sorozatot igen nagy érdeklődéssel várjuk.

Sz. S.

* Lázár Lajos székelly testvérünk, kolozsvári egyetemen végzett tanárjelölt a Feketesas-utca 17. szám alatt jól felszerelt könyves boltot nyitott, hol az egyetem hallgatói mindennemű tankönyveiket beszerezhetik. Papír- és írószerek raktáron. — Székely testvérünk életrevaló, egészséges vállalkozását az egyetemi hallgatóság megértő pártfogásába ajánljuk. „Minden erdélyi megpróbált magyar ember csonkamagyarországi életharca — harc Erdélyért is“.

NAGY KALAPJAVÍTÓ IPARTELEP

Menez Károly és Fia

menekült kalapos Mars-tér 8. sz., a kórház során. Vilamos megálló a rókusai templomnál. Bármily férfi és női velur és filc kalapot újjácsinál felelősség mellett gyorsan és szakszerűen. — Saját készítményű női kalapok kaphatók minden színben és formában gyári áron.

A jó munkáért számtalan elismerés.

Vásároljunk

Danner Mihály fűszer és csemege kereskedésében

Telefon 78.

Széchenyi-tér 7.